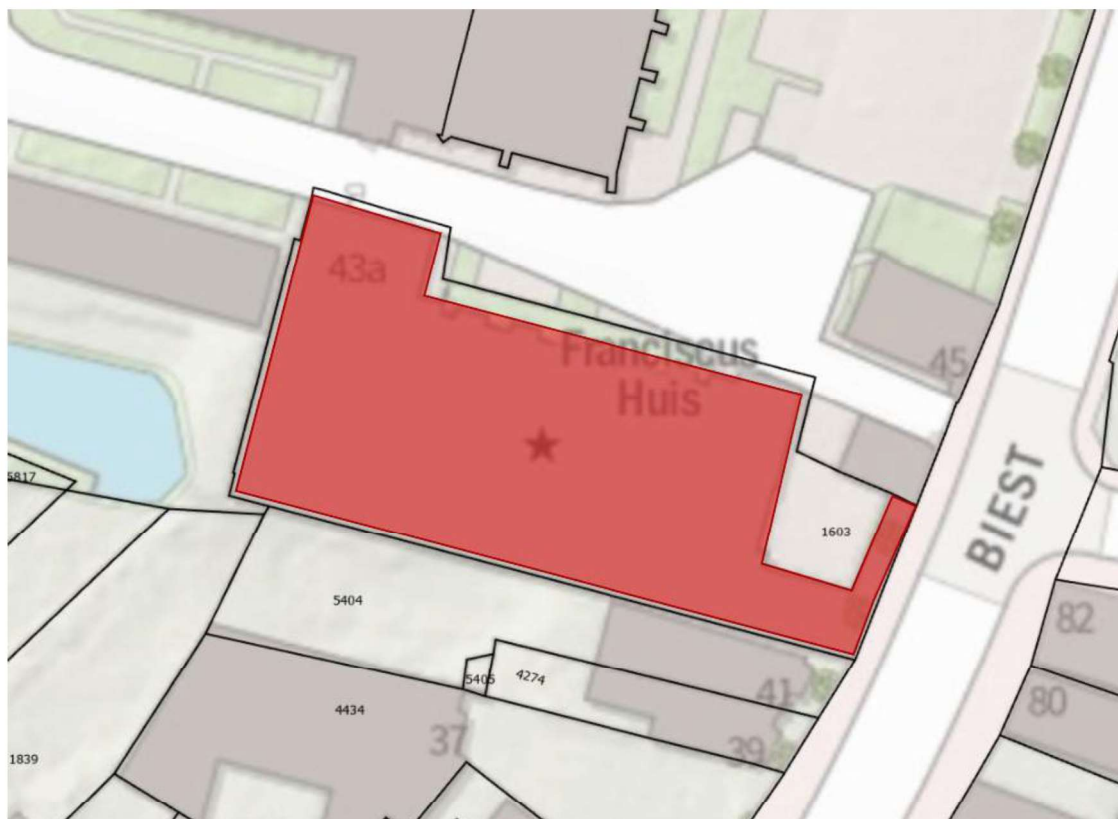

2.4 Franciscus Huis Weert

Franciscus Huis Weert, voormalige Franciscus van Assisikerk.

Adres: Biest 43A, 6001AP Weert

Gemeente	Sectie	Nummer
Weert	S	1603

Historische achtergrond

In 1954 werd de kloosterkerk van de franciscanen op de Biest aangewezen als rectoraatskerk. Deze gotische kerk bood echter niet voldoende capaciteit om de kerkgangers in de snel groeiende wijk Biest te faciliteren. Aanvankelijk was er het voorstel om deze kerk uit te beiden. Dit zou alleen zorgen voor hoge kosten en het zou de monumentale waarde van de kerk aantasten. Het initiatief om de kerk te vergroten werd definitief afgewezen in 1957. Na oprichting van een bouwfonds in 1956 werd naast de bestaande Paterskerk een nieuwe kerk gebouwd door de Weerter aannemers P.M. Gijbels en Zoon. De aanbesteding vond plaats op 10 november 1961 en de eerste steen werd gelegd op 28 oktober 1962.

De architecten zijn Bart Salemans en Anton Swinkels. Op de locatie van deze nieuwe kerk lagen de oude grachten rondom het terrein waar vroegen de Aldenborgh van de graven van Horne stond. Het was hierdoor noodzakelijk om de kerk te bouwen op een zandbed. Op 6 juli 1963, na afronding van de bouw, werd de kerk ingewijd door Mgr. Moors. In januari 2012 werd de kerk aan de eredienst onttrokken. In 2014 werd de kerk herbestemd als het Franciscus Huis Weert en wordt het kerkgebouw ingezet voor maatschappelijke doeleinden, voornamelijk voor sociale, educatieve en culturele activiteiten.

Beschrijving

Het Franciscus Huis Weert, de voormalige Franciscus van Assisikerk, uit 1963 naar ontwerp van Bart Salemans en Anton Swinkels, bestaat uit een kerkzaal met verenigingslokaal. Het kerkgebouw bestaat uit één bouwlaag en is gedeeltelijk onderkelderd. Het object is opgetrokken vanuit een rechthoekig grondplan opgebouwd uit beton en staal, met buitenmuren van rode baksteen. Het platte dak is voorzien van een bitumineuze dakbedekking. Het verenigingslokaal, diagonaal geplaatst ten zuiden van de kerk, heeft een rechthoekig grondplan met voorplein. De toegang van de kerk en verenigingslokaal wordt bereikt via een poortgebouw van het voormalige minderbroederklooster, ten noordoosten van de Franciscanenkerk. De voorgevel van het Franciscus Huis Weert wordt gedeeltelijk aan het zicht onttrokken door de laagbouw met een gesloten gevel. Centraal in de gevel liggen twee dubbele houten deuren met verticale glasbanen. Dit vormt de hoofdingang. Het verdiepte hoger gelegen hoofdbouwwolume is opgetrokken uit splitbetonsteen. Aan de zuidelijke kant van oostgevel is de klokkenconstructie deels in de gevel opgenomen, bestaande uit vier verticale betonnen balken met uitsparingen voor smalle horizontale lichtspelen. De gevel wordt beëindigd in met betonnen gevellijst, die volledig rondom het hoofdbouwwolume doorloopt. De noordgevel bestaat uit een hoge in baksteen opgetrokken plint met zijingangen bestaande uit vuren houten deuren met glas. Tussen de zijingangen met achterliggend portaal zijn glas-in-beton ramen. De laagbouw loopt gedeeltelijk voorlangs de noordgevel en gaat over in een vlak overstek. Het overstek wordt ondersteund door metalen kolommen. Boven de horizontale gevelband ter beëindiging van de plint bevindt zich een gevelbreed glas-in-loodraam, verdiept geplaatst tussen zes betonnen pijlers die de dakconstructie schragen. De glas-in-loodramen zijn ontworpen door Daan Wildschut. De blinde westgevel, grenzend aan de voormalige sacristie, is evenals de nagenoeg blinde zuidgevel uitgevoerd in splitbetonsteen. Ter hoogte van de middenbeuk een doorlopende band van vensters onder de dakrand. Het verenigingslokaal is gedeeltelijk aangebouwd tegen de oostgevel van het voormalige kerkgebouw, opgetrokken vanuit een vierhoekig grondplan met uitbreiding in noordelijke richting. Het verenigingslokaal is opgetrokken uit een rode baksteen met vuren houten raam- en deurkozijnen, bestaande uit één bouwlaag onder een plat dak.

Interieur

De plattegrond bestaat uit een voorportaal met aan de zuidkant een devotiekapel met bovenlicht. In oostelijke richting zijn recentelijke sanitaire voorzieningen gerealiseerd. De wanden in het voorportaal zijn opgetrokken in een gele metselklinker; het plafond van het voorportaal is betimmerd met houten schroten; de vloer ter plaatse en in het middenschip is belegd met Noorse Leisteen. Vanuit het middenschip biedt een trap van gewapend beton toegang tot het zangkoor. Ter plaatse van het verhoogde koor een tweemanaals orgel geplaatst in 1968 door de Gebr. Vermeulen uit Weert.

Tegen de zijwand van het middenschip en wand grenzend aan het portaal hangen wijwatervaten. De betonnen balken van de dakconstructie zijn in het zicht gelaten en worden met pilasters in de zijwand naar de fundering geleid. De wanden en plafonds tussen de betonbalken zijn wit gestukt. In westelijke richting ligt het verhoogde priesterkoor gepositioneerd over de gehele breedte van het schip. De achterwand is opgetrokken uit splitbetonblokken. De zijbeuken met vlakke houten plafonds vormen een processiegang. In de rechterzijbeuk is tussen de naar voren springende glas-in-betonramen een viertal biechtstoelen geplaatst. Via de rechterzijbeuk wordt de voormalige sacristie bereikt met ingebouwde kasten, kluis, meterkast en een tweede meterkast van recente datum. Ten westen van de voormalige sacristie biedt een betontrap toegang tot de kelder met verwarmingsinstallatie. Vanuit de gang wordt de voormalige misdienaarsruimte bereikt die tegenwoordig dient als multifunctionele ruimte. Twee ruimtes met toiletten.

Ramen

Prominent in het interieur aanwezig zijn de glas-in-lood ramen van Daan Wildschut uit 1963. Gezien vanaf het koor worden diverse scènes afgebeeld: de verheerlijking van Christus die omgeven door een mandorla en engelen zijn wonden toont en het boek met Alfa en Omega vasthoudt; de schepping van hemellichamen, de dieren en Adam en Eva, staande onder de levensboom; de stigmatisering van de H. Franciscus. Het glas-in-lood venster werd geschonken door directeur Maas van bouwbedrijf Wilma.

Het interieur van het verenigingslokaal valt buiten deze bescherming.

Waardering

Het Franciscus Huis Weert, voormalige Franciscus van Assisikerk, uit 1963 naar ontwerp van Bart Salemans en Anton Swinkels is van algemeen belang vanwege zijn cultuurhistorische waarde en architectonische kwaliteit van het ontwerp, dat kenmerkend is voor de Nederlandse bouwkunst in de jaren '60. De kerk beschikt over een cultuurhistorische- en ensemblewaarde omwille van zijn positionering naast de voormalige Franciscanenkerk en als nieuw onderkomen voor de kerkgangers van de Franciscanenkerk in de destijds snelgroeiende wijk de Biest in Weert.

De object beschikt over een architectonische kwaliteit vanwege de gaaf bewaarde hoofdvorm, gevelindeling, kleurstelling en detaillering, en vanwege de bouwkundige verbintenis met het verenigingsgebouw. Bovendien beschikken de glaskunstwerken van Daan Wildschut over een artistieke, architectonische en ambachtelijke kwaliteit dat het interieur van een zeer bijzondere lichtinval voorziet.

Bron: Dr A. Jacobs en Drs. A.A. Wiekart – Kerken na 1940. Inventarisatie en waardenstelling kerkelijke bouwkunst na 1940 – Roermond – Stichting Monumentenhuis Limburg, 2003

Foto 8 Noordelijke gevel Franciscus Huis Weert. Foto gemaakt door mw. R. Schonkeren (2020)

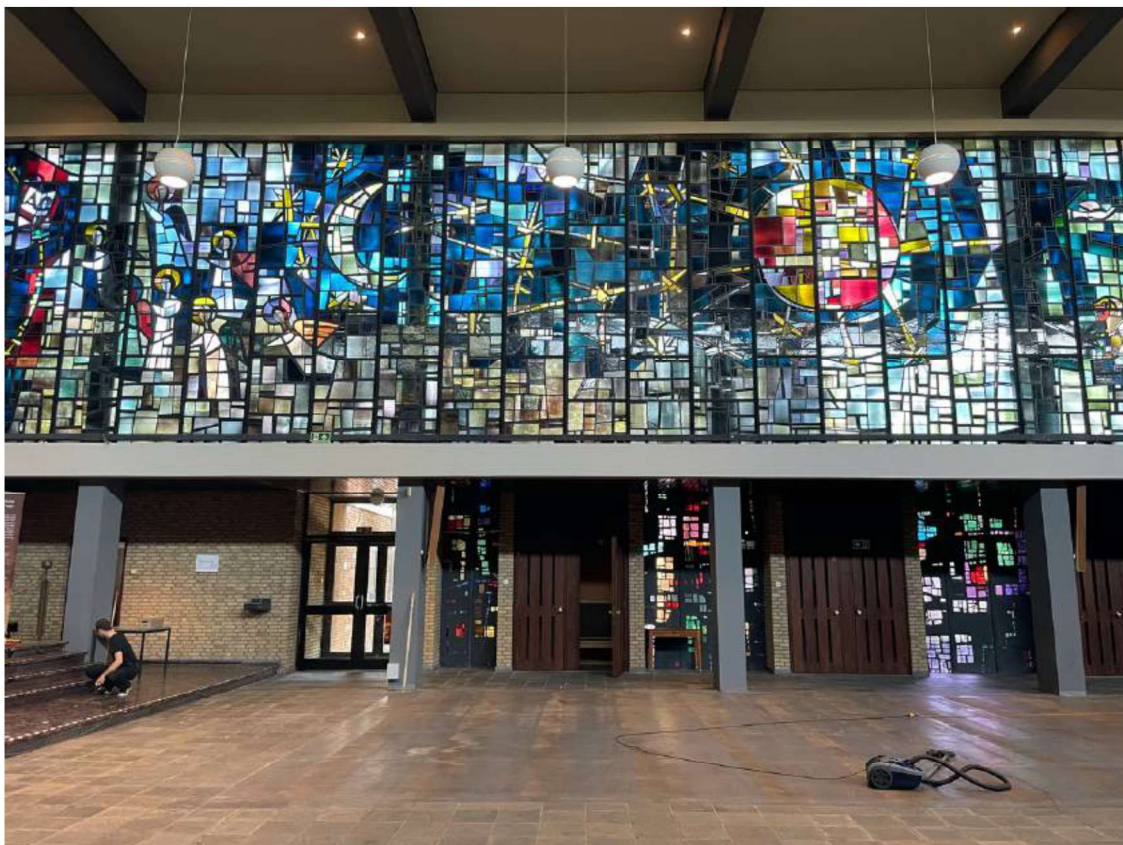

Foto 9 Glas-in-lood ramen van Daan Wildschut uit 1963, geplaatst in de noordelijke gevel. Gemaakt door: Klement Rentmeesters (2021)